

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

IV. ÚS 530/2023-30

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Miroslava Duriša (sudca spravodajca) a sudcov Ladislava Duditša a Libora Duľu v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej advokátkou Mgr. Elenou Szabóovou, Hlavné námestie 7, Nové Zámky, proti uzneseniu Okresného súdu Banská Bystrica č. k. 42 Ek 375/2021 z 3. mája 2023 a proti postupu Okresného súdu Banská Bystrica v konaní vedenom pod sp. zn. 42 Ek 375/2021 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

Ústavná sťažnosť a skutkový stav veci

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenou ústavnému súdu 18. júla 2023 (doplnenou podaniami z 28. júla 2023 a 4. augusta 2023, pozn.) domáha vyslovenia porušenia svojich základných práv podľa čl. 46 ods. 1, 2 a čl. 20 ods. 1, 4 a 5 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a práva podľa čl. 6 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) uznesením Okresného súdu Banská Bystrica (ďalej len „okresný súd“) č. k. 42 Ek 375/2021 z 3. mája 2023 (ďalej len „napadnuté uznesenie okresného súdu“), ako aj postupom okresného súdu v konaní vedenom pod sp. zn. 42 Ek 375/2021. Sťažovateľka tiež navrhuje, aby ústavný súd zrušil napadnuté uznesenie okresného súdu a vrátil vec okresnému súdu na ďalšie konanie a rozhodnutie. Sťažovateľka si zároveň uplatňuje aj finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur a náhradu trov právneho zastúpenia.

2. Z ústavnej sťažnosti a k nej pripojených príloh vyplýva nasledujúci stav veci:

V exekučnej veci vedenej na okresnom súde pod sp. zn. 42 Ek 375/2021 vystupuje sťažovateľka v procesnej pozícii povinného, pričom predmetom exekučného konania je vymoženie súdom priznanej (exekučným titulom je rozsudok Okresného súdu Trnava č. k. 13 C 8/2013 zo 6. apríla 2018, ktorý nadobudol právoplatnosť a vykonateľnosť 18. júla 2020 v spojení

s rozsudkom Krajského súdu v Trnave č. k. 25 Co 127/2019 z 12. mája 2020) pohľadávky vo výške 84 600 eur s príslušenstvom. Sťažovateľke bolo 23. júla 2021 doručené upovedomenie o začatí exekúcie a v reakcii naň podala sťažovateľka okresnému súdu návrh na zastavenie exekúcie. Okresný súd uznesením č. k. 42 Ek 375/2021 z 22. novembra 2021 tento návrh na zastavenie exekúcie zamietol. Proti tomuto uzneseniu podala sťažovateľka 7. februára 2022 sťažnosť, o ktorej rozhodol okresný napadnutým uznesením tak, že pôvodné uznesenie zmenil tak, že exekúciu v časti sumy 201,12 eur zastavil a v prevyšujúcej časti sťažnosť sťažovateľky zamietol. Medzitým 30. decembra 2021 bolo sťažovateľke doručené súdnym exekútorom opravné upovedomenie o začatí exekúcie, v ktorom exekútor opravil chybu v dátume (čo sa týka vyčíslenia príslušenstva vymáhanej pohľadávky, pozn.). Proti tomuto opravnému upovedomeniu o začatí exekúcie podala sťažovateľka 7. januára 2022 návrh na zastavenie exekúcie, o ktorom do momentu podania ústavnej sťažnosti okresný súd nerozhodol.

II.

Argumentácia sťažovateľky

3. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti v prvom rade namieta doručovanie. Okresný súd totiž nedoručil svoje rozhodnutie z 22. novembra 2021 do elektronickej schránky sťažovateľkinej advokátky, ale najskôr ho doručil hybridným doručovaním sťažovateľke a následne poštovou zásielkou jej advokátke. Podľa sťažovateľky preto rozhodnutie z 22. novembra 2021 jej nebolo riadne doručené a v napadnutom uznesení sa okresný súd s touto jej námietkou dostatočne nevysporiadal, a tým mal porušiť jej právo na spravodlivé súdne konanie, ako aj jej základné právo na súdnu ochranu.

4. Sťažovateľka vo svojej ústavnej sťažnosti pomerne nezrozumiteľným spôsobom poukázala aj na svoje námietky proti postupu súdneho exekútora týkajúce sa vyčíslenia príslušenstva vymáhanej pohľadávky v upovedomení o začatí exekúcie, neoznačenia spôsobu vykonania exekúcie priamo v upovedomení o začatí exekúcie, resp. vyčíslenia trov exekúcie. Sťažovateľka pritom považuje spôsob, akým sa s týmito námietkami vysporiadal okresný súd v napadnutom uznesení za nedostatočný, resp. so závermi okresného súdu nesúhlasí.

5. Sťažovateľka napokon namietala, že o jej návrhu na zastavenie exekúcie proti opravnému upovedomeniu o začatí exekúcie zo 7. januára 2022 okresný súd do podania jej ústavnej sťažnosti nerozhodol, pretože napadnutým uznesením rozhodol iba o jej sťažnosti zo 7. februára 2022. Sťažovateľka pritom zdôraznila, že aj v opravnom upovedomení súdny exekútor „zaviedol duplicitné vymáhanie keď sa má vymôcť 84.600 eur a jej príslušenstvo 68.569,46 eur a 8,75 % úrok z omeškania ročne zo sumy 84.600 eur od 23.8.2012 do zaplattenia, pričom exekučným titulom sa povinnej ukladá povinnosť zaplatiť 8,75 % úrok z omeškania ročne od 23.8.2012 zo sumy 84.600 eur do zaplattenia. Preto sa nad rámec určený exekučným titulom a trov exekúcie vymáha aj suma 68.569,46 eura bez právneho základu a bez podkladu v exekučnom titule.“. Sťažovateľka sa domnieva, že nerozhodnutím okresného súdu o jej návrhu na zastavenie exekúcie proti opravnému upovedomeniu o začatí exekúcie v časovom horizonte prevyšujúcom jeden a pol roka bolo porušené aj jej právo na rozhodnutie v primeranej lehote podľa čl. 6 dohovoru, pretože zo strany súdu nebola odstránená jej právna neistota.

6. Napokon sťažovateľka tvrdila, že dvojitým postihnutím jej majetku spôsobom, ako bol citovaný v predošlom bode, bola obmedzená v nakladaní so svojím majetkom nad rámec určený exekučným titulom, a preto bolo napadnutým uznesením zasiahnuté aj do jej práva na ochranu majetku a jeho pokojné užívanie podľa čl. 20 ods. 1, 4 a 5 ústavy.

7. Sťažovateľka si uplatnila aj primerané finančné zadosťučinenie vo výške 5 000 eur, pričom túto sumu odôvodnila svojou právnou neistotou týkajúcou sa jej druhého návrhu na zastavenie exekúcie proti opravnému uzneseniu o začatí exekúcie, a to v konaní, ktoré je elektronické, a preto by malo byť rýchle.

III.

Predbežné prerokovanie ústavnej sťažnosti

8. Podstatou ústavnej sťažnosti sťažovateľky je porušenie jej základného práva na súdnu ochranu (čl. 46 ods. 1 ústavy), základného práva na prístup k súdu (čl. 46 ods. 2 ústavy), základného práva vlastníť majetok (čl. 20 ods. 1, 4 a 5 ústavy) a práva na prerokovanie vecí v primeranej lehote (čl. 6 dohovoru) napadnutým uznesením okresného súdu, resp. postupom okresného súdu v napadnutom konaní.

9. Pri predbežnom prerokovaní návrhu na začatie konania ústavný súd zisťuje, či dôvody uvedené v § 56 ods. 2 zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie.

10. Ústavný súd najprv vo vzťahu k namietanému porušeniu čl. 46 ods. 2 ústavy konštatuje, že toto ustanovenie upravuje základné právo na prístup k súdu vo veci, o ktorej rozhodol orgán verejnej správy. Táto ústavná norma upravuje primárne právo toho, kto tvrdí, že bol na svojich právach ukrátený rozhodnutím orgánu verejnej správy, obrátiť sa pri zákonom splnených podmienkach na súd, aby preskúmal zákonnosť takéhoto rozhodnutia. V kontexte ústavnej sťažnosti sťažovateľky nie je zrejmé, ako mohlo byť napadnutým súdnym rozhodnutím, resp. napadnutým postupom súdu porušené jej právo na prístup k súdu. Sťažovateľka v odôvodnení svojej ústavnej sťažnosti k právu na prístup k súdu neuviedla žiadne bližšie vysvetlenie.

11. K námietke sťažovateľky týkajúcej sa neplatného doručovania uznesenia okresného súdu z 22. novembra 2021 ústavný súd uvádza, že zo skutkového stavu opísaného samotnou sťažovateľkou je zrejmé, že jej samej, ako aj jej právnej zástupkyňi toto rozhodnutie nepochybne bolo doručené. Sťažovateľka teda v zákonnej lehote proti tomuto rozhodnutiu podala sťažnosť, o ktorej bolo rozhodnuté napadnutým uznesením, ktorého doručenie vôbec žiadnym spôsobom nepochybňuje. Ústavný súd vzhľadom na tieto skutkové okolnosti musel uzavrieť, že v tejto časti ústavnej sťažnosti absentuje akákoľvek ústavnoprávna relevancia týkajúca sa doručovania, ako ho opísala samotná sťažovateľka. Navyše ústavná sťažnosť ako taká smeruje proti uzneseniu, ktorého doručenie sťažovateľka nepochybnila. Zásah ústavného súdu v kontexte doručovania v rámci základného práva na súdnu ochranu by bol možný vtedy, ak by bola zmarená alebo obmedzená možnosť strany v konaní na ďalší zákonný postup, prípadne ovplyvnený výsledok meritórneho rozhodovania súdu. Vo veci sťažovateľky ide o technickú záležitosť, ktorá ani v najmenšom neobmedzila sťažovateľku pri podaní opravného prostriedku a nemala absolútne žiadny vplyv na výsledné posúdenie súdu v rámci meritórneho rozhodnutia. Ústavnoprávny rozmer tejto námietky sťažovateľky teda celkom zjavne absentuje.

12. K sťažovateľkou namietaným procesným pochybeniam súdneho exekútora, resp. jeho chybám v písaní a počítaní okresný súd v napadnutom uznesení uviedol: „... porušenie týchto pravidiel, aby viedli k zastaveniu exekúcie, musia byť takej intenzity, že by exekučný súd musel konštatovať porušenie práva na spravodlivý súdny proces. Ide teda o prípady, že by sa účastníkovi postupom súdneho exekútora odoprel taký procesný úkon, ktorý má objektívne také účinky, že by sa v exekúcii vôbec nemohlo pokračovať, resp. že by sa musela viesť inak. V danom prípade neupovedomenie povinnej o spôsobe vykonania exekúcie v rámci upovedomenia o začatí exekúcie pred vydaním príkazu na začatie exekúcie zrážkami zo mzdy, nemožno považovať za takúto procesnú situáciu, navyše ak zákonodarca spôsob exekúcie vo všeobecnosti nestanovuje nutne ako obligatórnu náležitosť upovedomenia o začatí exekúcie. Je potrebné zdôrazniť, že povinný nemá osobitú možnosť sa brániť proti spôsobu vykonania exekúcie. Tento spôsob určuje v zmysle § 64 Exekučného poriadku výlučne súdny exekútor a jediným korektívom tohto spôsobu je jeho primeranosť vo vzťahu k rozsahu vymáhanej povinnosti. V tomto zmysle vzhľadom na veľkosť vymáhanej pohľadávky spôsob vykonania exekúcie zrážkami zo mzdy nemožno vo vzťahu k povinnej považovať tento spôsob za neprimeraný.“ (bod 21 napadnutého uznesenia okresného súdu).

13. Námietku sťažovateľky týkajúcu sa duplicity pri vyčíslení vymáhanej pohľadávky musel ústavný súd posúdiť ako zavádzajúcu. Z upovedomenia o začatí exekúcie (a aj z opravného upovedomenia, pozn.) celkom jasne vyplýva, že predmetná exekúcia sa vedie na vymożenie pohľadávky vo výške 84 600 eur a príslušenstva tejto pohľadávky, ktoré je rozpisané nasledujúcim spôsobom: úroky z omeškania vo výške 65 263,68 eur vypočítané k 14. júnu 2021, ďalej úroky z omeškania vo výške 8,75 % ročne zo sumy 84 600 eur od 15. júna 2021 do zaplatenia (predmetom opravy v opravnom upovedomení bola zmena dátumu zo 14 júna 2021 na 15. júna 2021 pri nevyčíslenom príslušenstve), trovy oprávneného pri exekúcii vo výške 16,50 eur a trovy právneho zastúpenia pri exekúcii vo výške 737,11 eur (bod 2 upovedomenia o začatí exekúcie, pozn.). Z už uvedeného je zrejmé, že vyčíslenie vymáhanej pohľadávky je korektné a neobsahuje žiadny duplicitný nárok (čo skonštatoval aj okresný súd v napadnutom uznesení). V bode 1 upovedomenia o začatí exekúcie, ktorého obsahom je opis exekučného titulu, je síce príslušenstvo pohľadávky uvedené nepresne, resp. v rozpore s nasledujúcim bodom, ale táto okolnosť nič nemení na skutočnosti, že z upovedomenia, resp. jeho výrokovej časti nevyplýva žiadna duplicita, ktorú by mal korigovať okresný súd v rozhodnutí o návrhu na zastavenie exekúcie. Napriek tomu túto dezinterpretáciu sťažovateľka celý čas zastúpená advokátkou opakovane uvádzala v návrhu na zastavenie exekúcie, v ďalšom návrhu na zastavenie exekúcie podanom proti opravnému upovedomeniu, v sťažnosti proti rozhodnutiu o zamietnutí prvého návrhu na zastavenie exekúcie a napokon aj v ústavnej sťažnosti.

14. Ústavný súd k tomu dodáva, že aj keby súdny exekútor vyčísľil vymáhanú pohľadávku nesprávne, následkom formálnych či neformálnych námietok povinného by v takom prípade bola iba oprava tohto vyčíslenia, a nie zastavenie exekúcie a *de facto* odpustenie dlhu vo výške niekoľkých desiatok tisíc eur, ako sa zrejme snažila naznačiť sťažovateľka svojou argumentáciou, a preto v tomto prípade nemohlo byť napadnutým uznesením porušené ani základné právo sťažovateľky vlastniť majetok.

15. Ústavný súd teda konštatoval, že okresný súd aj napriek nerelevantnej povahe argumentov sťažovateľky sa jej tvrdeniami zaoberal a svoje závery formuloval jasne a zrozumiteľne. Keďže napadnuté uznesenie exekučného súdu nevykazuje znaky svojvôle a je dostatočne odôvodnené,

ústavný súd nie je oprávnený ani povinný tieto postupy a hodnotenia nahrádzať a v tejto situácii nemá dôvod zasiahnuť do právneho názoru exekučného súdu. Skutočnosť, že sťažovateľka sa s názorom exekučného súdu nestotožňuje, nepostačuje sama osebe na prijatie záveru o porušení jej základného práva na súdnu ochranu. Aj stabilná rozhodovacia činnosť ústavného súdu (II. ÚS 4/94, II. ÚS 3/97, I. ÚS 114/09) rešpektuje názor, podľa ktorého nemožno právo na súdnu ochranu stotožňovať s procesným úspechom, z čoho vyplýva, že všeobecný súd nemusí rozhodovať v súlade so skutkovým a s právnym názorom účastníkov konania vrátane ich dôvodov a námietok.

16. Napokon vo vzťahu k namietaným priet'ahom pri rozhodovaní o návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie proti opravnému upovedomeniu o začatí exekúcie ústavný súd uznáva, že obdobie presahujúce jeden a pol roka, v ktorom okresný súd o tomto návrhu nerozhodol, nie je ideálne. Rovnako ako nebola ideálna doba, v ktorej okresný súd rozhodol napadnutým uznesením o sťažnosti sťažovateľky (po 1 roku a 3 mesiacoch, pozn.). Ústavný súd ale vo svojej judikatúre súvisiacej s namietaným porušením základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov opakovane konštatuje, že nie každý zistený priet'ah v súdnom konaní má nevyhnutne za následok porušenie tohto základného práva (I. ÚS 46/01, I. ÚS 66/02, I. ÚS 61/03, III. ÚS 372/09). Ale v tomto prípade je potrebné poznamenať aj to, že obsah námietok v sťažovateľkinom návrhu na zastavenie exekúcie proti opravnému upovedomeniu o začatí exekúcie bol totožný s námietkami, ktoré vzniesla proti pôvodnému upovedomeniu o začatí exekúcie (jedinou zmenou v opravnom upovedomení bola zmena dátumu zo 14. júna 2021 na 15. júna 2021, ako už uviedol ústavný súd v bode 16 odôvodnenia tohto uznesenia, pozn.) a o ktorých s konečnou platnosťou rozhodol okresný súd napadnutým uznesením, a preto aj keď bude povinnosťou okresného súdu formálne sa vysporiadať aj s druhým a totožným návrhom sťažovateľky na zastavenie exekúcie, po vydaní napadnutého uznesenia okresným súdom už nie je namieste hovoriť o právnej neistote sťažovateľky týkajúcej sa akýchkoľvek námietok, ktoré vzniesla v oboch svojich návrhoch na zastavenie exekúcie. Ústavný súd pritom zdôrazňuje, že podstatou, účelom a cieľom práva na prerokovanie veci bez zbytočných priet'ahov je práve odstránenie stavu právnej neistoty. Priet'ahy týkajúce sa rozhodovania o druhom duplicitnom návrhu sťažovateľky na zastavenie exekúcie preto nemožno kvalifikovať ako zbytočné priet'ahy v zmysle čl. 6 ods. 1 dohovoru.

17. V súlade s konštantnou judikatúrou ústavného súdu o zjavne neopodstatnenú sťažnosť ide vtedy, keď namietaným postupom alebo namietaným rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci nemohlo dôjsť k porušeniu základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok príčinnej súvislosti medzi označeným postupom alebo rozhodnutím príslušného orgánu verejnej moci a základným právom alebo slobodou, ktorých porušenie sa namietalo, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať takú, pri ktorej predbežnom prerokovaní ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, ktorej reálnosť by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (I. ÚS 66/98, tiež napr. I. ÚS 4/00, II. ÚS 101/03, IV. ÚS 136/05, III. ÚS 198/07). K iným dôvodom, ktoré môžu zakladať záver o zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti, nesporne patrí aj ústavnoprávny rozmer, resp. ústavnoprávna intenzita namietaných pochybení, resp. nedostatkov v činnosti alebo rozhodovaní príslušného orgánu verejnej moci, posudzovaná v kontexte s konkrétnymi okolnosťami prípadu (IV. ÚS 362/09, m. m. IV. ÚS 62/08).

18. V prípade, keď ústavný súd pri predbežnom prerokovaní zistí, že namietaný postup všeobecného súdu sa nevyznačuje takými významnými priet'ahmi, ktoré by bolo možné

kvalifikovať ako zbytočné prierahy v zmysle čl. 48 ods. 2 ústavy, resp. čl. 6 ods. 1 dohovoru, ústavnú sťažnosť spravidla odmieta ako zjavne neopodstatnenú (napr. IV. ÚS 221/05, III. ÚS 126/2010, I. ÚS 96/2011).

19. Z uvedených dôvodov ústavný súd už pri predbežnom prerokovaní ústavnej sťažnosti sťažovateľky dospel k záveru, že zamietnutie jej sťažnosti proti rozhodnutiu o nezastavení exekučného konania okresným súdom, ako aj súvisiaci postup okresného súdu neznamenali v okolnostiach posudzovanej veci porušenie sťažovateľkou označených článkov ústavy a dohovoru.

20. Vzhľadom na odmietnutie ústavnej sťažnosti ako celku bolo už bez právneho významu rozhodovať o ďalších návrhoch sťažovateľky, ako ich špecifikovala vo svojej ústavnej sťažnosti.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 24. októbra 2023

Miroslav Duriš
predseda senátu